

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини
з курсом фізичного виховання та здоров'я

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ХВОРИХ ТА НЕПОВНОСПРАВНИХ»

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність «227» Фізична терапія, ерготерапія

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Істомін А.Г., завідувач кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я ї, д.мед.н, професор.
2. Сушецька А.С., асистент кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Сушецька Аліна Сергіївна
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія. Профайл викладача: http://31.128.79.157:8083/user/profile.php?id=65
Контактний тел.	+380669333165
E-mail:	as.sushetska@knu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	 <p style="text-align: right;">вул. Олександра Шпейера, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Формування середовища для хворих та неповносправних» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Опис освітнього компоненту (анотація)

«Формування середовища для хворих та неповносправних» як освітній компонент базується на теоретичних та концептуальних основах фізичної терапії, ерготерапії, сучасної філософії, соціології, педагогіки, психології, соціальної роботи, медицини тощо, тим самим закладаючи основу для розуміння складаних інклюзивних напрямів розбудови «суспільства для всіх».

За час навчання важливо сформуванню у здобувачів розуміння необхідності постійно працювати над собою, вивчаючи особливості формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки, раціонально використовувати свої знання, постійно засвоювати нові методи і методики надання професійної допомоги людям з особливими потребами. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно-розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями та практичними навичками і вміннями застосування різноманітних засобів фізичної терапії в своїй професійній діяльності.

Вивчення освітнього компоненту «Формування середовища для хворих та неповносправних» сприяє формуванню у здобувачів усвідомленого розуміння особливостей безбар'єрного соціального простору для людей з інвалідністю, літніх людей, батьків із дітьми та інших маломобільних груп населення.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування в здобувачів адекватних уявлень про комплекс заходів, спрямованих на створення сприятливих умов безбар'єрного середовища для хворих та неповносправних різних вікових груп. Бар'єри – фактори в середовищі людини, які перешкоджають її участі людини в житті суспільства. Такі фактори є перепорою до інтеграції людей з інвалідністю в суспільство та інклюзію в нього. Вивчення освітнього компоненту спрямоване на визначення та покращення якості життя і рухового потенціалу людини у сферах пропаганди здорового способу життя, профілактики, терапії/втручання та реабілітації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на базових знаннях, вміннях, навичках, які отримані раніше при вивченні основи медичних знань, основи анатомії та фізіології людини, основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії з якими інтегрується програма «Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації».

Пререквізити

«Формування середовища для хворих та неповносправних» як освітній компонент базується на вивченні здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології,

патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими освітніми компонентами.

Постреквізити

Основні положення **освітнього компоненту** мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів протягом навчання, є базою для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1», підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1. Мета викладання освітнього компоненту «Формування середовища для хворих та неповносправних»:

- сформувати систему спеціальних знань з фізичної терапії та ерготерапії при роботі з людьми з особливими потребами, ознайомити здобувачів із найсучаснішими методами фізичної терапії, що застосовуються у відновлювальній терапії з людьми з інвалідністю, навчити володіти техніками проведення цих заходів.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Основи менеджменту маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації» є:

- ознайомити здобувачів із сучасними методами комплексної фізичної терапії та ерготерапії при різних нозологіях з людьми з інвалідністю та навчити застосовувати їх на практиці;

- сформувати систему спеціальних знань з фізичної терапії та ерготерапії осіб з інвалідністю, навчити володіти техніками проведення цих заходів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для ви-конання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий ОК	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Спеціалізація:	Рік підготовки:	4-й
		Семестр	7-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи здобувача – 46	Освітній ступінь: перший бакалаврський ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	Лекції	16 год.
		Практичні, семінарські	28 год.
		Самостійна робота	46 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: залік	

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ до фізичної терапії неповносправних осіб. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
2	Ергономіка у ерготерапії. Універсальний дизайн та принципи його впровадження.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
3	Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних з пошкодженням	2	Презентація з мультимедійним

	спинного мозку. Ортезування хребта. Види ортезів на хребет та їх призначення.		супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
4	Принципи підбору і підгонки технічних засобів пересування. Протезування верхніх та нижніх кінцівок, види протезів та їх характеристика.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
5	Особливості сільського туризму і його значення для відпочинку осіб з інвалідністю.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
6	Організація проведення таборів активної реабілітації для спинальних хворих.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
7	Огляд ключових засад щодо евакуації людей з інвалідністю в межах міжнародних програм гуманітарного реагування та законодавства України.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
	Ерготерапевтичні втручання в різних вікових групах.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
	Всього годин	16	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1		2	Розповідь-пояснення, бесіда,	Усне опитування (індивідуальне і

			ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2		4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3		4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль;

				доповідь; виступ на задану тему
4		2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5		2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6		2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

				творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7		4		
8		4		
9		4		
	Всього годин	28		

2.2.4. Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено ОПП.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до фізичної терапії неповносправних осіб. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
2	Ергономіка у ерготерапії. Універсальний дизайн та принципи його впровадження.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
3	Оцінка стану пацієнта з особливими потребами.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
4	Фізична терапія неповносправних осіб. Страхування, переміщення та	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація,	Творчі завдання; індивідуальні завдання;

	позиціонування у фізичній терапії та ерготерапії. Переміщення пацієнта у ліжку. Переміщення з ліжка на візок і у зворотному напрямку		дебати	реферати; самоконтроль; доповідь.
5	Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних з пошкодженням спинного мозку. Ортезування хребта. Види ортезів на хребет та їх призначення.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
6	Особливості підбору засобів пересування. Оволодіння навичками використання технічних засобів пересування. Протезування верхніх та нижніх кінцівок, види протезів та їх характеристика.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
7	Особливості сільського туризму і його значення для відпочинку осіб з інвалідністю.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
8	Організація проведення таборів активної реабілітації для спинальних хворих.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
9	Огляд ключових засад щодо евакуації людей з інвалідністю в межах міжнародних програм гуманітарного реагування та законодавства України	4	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.

10	Ерготерапевтичні втручання в ранньому розвитку дитини (від народження до трьох років). Позиціонування дитини з руховими порушеннями та підбір обладнання.	6	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
11	Ерготерапія в комплексній реабілітації неповносправних осіб (особливості проведення занять у дорослих).	6	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
	Всього годин	46		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні Освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль освітнього компоненту є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається програмою освітнього компоненту.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту у формі заліку:

- залік - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з освітнього компоненту передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з освітнього компоненту. Оцінка проведення заліку (або перехідного заліку) визначається у балах від 120 до 200 та відміткою заліку – «зараховано», «не зараховано».

Оцінювання успішності навчання здобувачів за ЕСТС організації навчального процесу (залік).

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Законодавство про реабілітацію й ерготерапію. Ерготерапевтичний процес.
2. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія.
3. Ергономіка у ерготерапії.
4. Універсальний дизайн та принципи його впровадження.

5. Оцінка стану пацієнта з особливими потребами.
6. Фізична терапія неповносправних осіб.
7. Страхування, переміщення та позиціонування у фізичній терапії та ерготерапії.
8. Переміщення пацієнта у ліжку.
9. Переміщення з ліжка на візок і у зворотному напрямку.
10. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних з пошкодженням спинного мозку.
11. Оволодіння навичками використання технічних засобів пересування.
12. Особливості сільського туризму і його значення для відпочинку осіб з інвалідністю.
13. Організація проведення таборів активної реабілітації для спинальних хворих.
14. Огляд ключових засад щодо евакуації людей з інвалідністю в межах міжнародних програм гуманітарного реагування та законодавства України.
15. Ерготерапевтичні втручання в ранньому розвитку дитини (від народження до трьох років). Позиціонування дитини з руховими порушеннями та підбір обладнання.
16. Ерготерапія в комплексній реабілітації неповносправних осіб (особливості проведення занять у дорослих).
17. Оцінка стану пацієнта з особливими потребами. Оцінювання великої моторики.
18. Оцінка стану пацієнта з особливими потребами. Оцінювання дрібної моторики.
19. Оцінка стану пацієнта з особливими потребами. Оцінювання хапання. Порушення хапання.
20. Встановлення реабілітаційного діагнозу людини з інвалідністю.
21. Складання індивідуальної програми з фізичної терапії та ерготерапії пацієнта з особливими потребами.
22. Визначення ерготерапевтичних завдань і планів, втручання.
23. Ерготерапевтичне втручання для пацієнтів з різними типами функціональних порушень.
24. Проведення опитування та оцінки стану пацієнта з інвалідністю.
25. Виконання необхідних маніпуляцій, які застосовуються з фізичної терапії та ерготерапії з особами з особливими потребами.
26. Вивчення ефективності засобів і форм фізичної терапії та ерготерапії з людьми з особливими потребами за показниками лікарсько-педагогічного контролю.
27. Визначення поняття технічні засоби, спеціальні засоби.
28. Мета, завдання та механізми лікувально-відновлювальної дії технічних засобів.
29. Класифікація технічних та спеціальних засобів згідно Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю».
30. Особливості забезпечення громадян технічними засобами реабілітації в Україні.

31. Терміни виготовлення та експлуатації технічних засобів.
32. Вимоги до технічних засобів у фізичній терапії.
33. Характеристика допоміжних технічних засобів пересування.
34. Використання основних допоміжних технічних засобів пересування (одноопорної - чотирьохопорної палички, милиць під пахву, милиць з підлокітником, рами трапеції).
35. Крісло колісне як засіб пересування. Різновиди крісел колісних.
36. Принципи вибору оптимального варіанту крісла колісного для осіб з інвалідністю.
37. Переваги і недоліки технічних допоміжних засобів пересування.
38. Помилки під час підбору, технічних допоміжних засобів пересування.
39. Використання технічних допоміжних засобів пересування під час переміщень усередині житлових приміщень.
40. Використання технічних допоміжних засобів пересування під час переміщень ззовні.
41. Методи та правила підстраховки під час пересування.
42. Протезування кінцівок, види протезів та їх характеристика.
43. Завдання та основні вимоги до протезів.
44. Протезування верхніх кінцівок.
45. Призначення конструкцій протезів верхніх кінцівок.
46. Види протезування верхніх кінцівок їх характеристика.
47. Протезування нижніх кінцівок, призначення конструкцій протезів нижніх кінцівок.
48. Види протезів для нижніх кінцівок та їх коротка характеристика.
49. Протезування нижніх кінцівок після ампутації, основні вимоги до конструкційних компонентів протезів.
50. Медичні протипоказання до протезування інвалідів з ампутаційними дефектами нижніх кінцівок.
51. Функціональні характеристики протезів стегна. Вимоги до конструкційних компонентів протезів стегна.
52. Протези при ампутаційних дефектах гомілки. Вимоги до конструкційних компонентів протезів гомілки.
53. Типи протезів стоп. Функціональне призначення протезів стоп.
54. Ортопедичні засоби їх коротка характеристика.
55. Ортезування: завдання, класифікація та основні вимоги до ортезів.
56. Ортезування хребта. Види ортезів на хребет та їх призначення.
57. Ортезні системи на верхні кінцівки, види та медико-технічні вимоги до їх конструкцій.
58. Показання та протипоказання до призначення ортезних систем на верхні кінцівки.
59. Технічні засоби для слабозорих та сліпих осіб їх коротка характеристика та способи їх використання. Безбар'єрний простір.
60. Технічні засоби для слабочуючих та глухих їх коротка характеристика та способи їх використання. Безбар'єрний простір.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляції не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,

- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;

- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в

академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Богданов Сергій, Мойса Богдан. Пропозиції до політики щодо працевлаштування осіб з інвалідністю. Лабораторія законодавчих ініціатив. 2017. Лип. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/DisabledPolicy.pdf>

2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. - 3-є вид., переробл. і допов. - К.: ВСВ "Медицина", 2017. - 600 с.

3. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ "Агентство "Україна", 2019. 300 с.

4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К.: Медицина, 2017. - 424 с.

5. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / О. Швесткова, С. Катержина. - Київ: Чеський центр у Києві, 2019. - 280 с.

Додаткова

1. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії / Марія Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. - 2017. - Вип. 25/26. - С. 174-180.

2. Охорона праці в медичній галузі: Навч.-метод. посібник для мед. ВНЗ IV р.а.-2-ге вид., випр. Рекомендовано МОН/ Яворовський О.П., Веремей М.І., Зенкіна В.І. та ін.-К., 2017. -208 с.

3. Стасюк О. Ергономіка - важливий фактор формування "універсального" суспільного середовища / Ольга Стасюк, Марія Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія : Фізична культура. - 2017. - Вип. 25/26. - С. 281-285.

4. Фізична терапія неповносправних осіб. Методичні рекомендації? для студентів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія GBO "магістр" / Н.О. Васильєва. - Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В.Г., 2019. - 48 с.

5. Швесткова О., Свецена К. Ерготерапія Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки "Ерготерапія" на 1-у медичному факультеті Карлового університету. <http://www.elan.kiev.ua/~vea/index.htm>.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5229>

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -